

EPISTOLA B. PAULI APOSTOLI AD CORINTHIOS PRIMA

1 Paulus vocatus Apostolus Jesu Christi per voluntatem Dei, et Sosthenes frater,² ecclesiæ Dei, quæ est Corinthi, sanctificatis in Christo Jesu, vocatis sanctis, cum omnibus qui invocant nomen Domini nostri Jesu Christi, in omni loco ipsorum et nostro.³ Gratia vobis, et pax a Deo Patre nostro, et Domino Jesu Christo.

⁴ Gratias ago Deo meo semper pro vobis in gratia Dei, quæ data est vobis in Christo Jesu : ⁵ quod in omnibus divites facti estis in illo, in omni verbo, et in omni scientia. ⁶ Sicut testimonium Christi confirmatum est in vobis : ⁷ ita ut nihil vobis desit in ulla gratia, exspectantibus revelationem Domini nostri Jesu Christi,⁸ qui et confirmabit vos usque in finem sine crimine, in die adventus Domini nostri Jesu Christi. ⁹ Fidelis Deus : per quem vocati estis in societatem filii ejus Jesu Christi Domini nostri.

¹⁰ Obsecro autem vos fratres per nomen Domini nostri Jesu Christi : ut id ipsum dicatis omnes, et non sint in vobis schismata : sitis autem perfecti in eodem sensu, et in eadem sententia. ¹¹ Significatum est enim mihi de vobis fratres mei ab iis, qui sunt Chloës, quia contentiones sunt inter vos. ¹² Hoc autem dico, quod unusquisque vestrum dicit : Ego quidem sum Pauli : ego autem Apollo : ego vero Cephæ : ego autem Christi. ¹³ Divisus est Christus ? numquid Paulus crucifixus est pro vobis ? aut in nomine Pauli baptizati estis ? ¹⁴ Gratias ago Deo, quod neminem vestrum baptizavi, nisi Crispum et Caium : ¹⁵ ne quis dicat quod in nomine meo baptizati estis. ¹⁶ Baptizavi autem et Stephanæ domum : ceterum nescio si quem alium baptizaverim. ¹⁷ Non enim misit me Christus baptizare, sed evangelizare : non in sapientia verbi, ut non evacuetur crux Christi.

¹⁸ Verbum enim crucis pereuntibus quidem stultitia est : iis autem qui salvi fiunt, id est nobis, Dei virtus est. ¹⁹ Scriptum est enim : Perdam sapientiam sapientum, et prudentiam prudentium reprobabo. ²⁰ Ubi sapiens ? ubi scriba ? ubi conqueritor hujus sæculi ? Nonne stultam fecit Deus sapientiam hujus mundi ? ²¹ Nam quia in Dei sapientia non cognovit mundus per sapientiam Deum : placuit Deo per stultitiam prædicationis salvos facere credentes. ²² Quoniam et Judæi signa petunt, et Græci sapientiam querunt : ²³ nos autem prædicamus Christum crucifixum : Judæis quidem scandalum, gentibus autem stultitiam,²⁴ ipsis autem vocatis Judæis, atque Græcis Christum Dei virtutem, et Dei sapientia : ²⁵ quia quod stultum est Dei, sapientius est hominibus : et quod infirmum est Dei, fortius est hominibus. ²⁶ Videte enim vocationem vestram, fratres, quia non multi sapientes secundum carnem, non multi potentes, non multi nobiles : ²⁷ sed quæ stulta sunt mundi elegit Deus, ut confundat sapientes : et infirma mundi elegit Deus, ut confundat fortia : ²⁸ et ignobilia mundi, et contemptibilia elegit Deus, et ea quæ non sunt, ut ea quæ sunt destrueret : ²⁹ ut non glorietur omnis caro in conspectu ejus. ³⁰ Ex ipso autem vos estis in Christo Jesu, qui factus est nobis sapientia a Deo, et justitia, et sanctificatio, et redemptio : ³¹ ut quemadmodum scriptum est : Qui gloriatur, in Domino gloriatur.

2 Et ego, cum venissem ad vos, fratres, veni non in sublimitate sermonis, aut sapientiae, annuntians vobis testimonium Christi. ² Non enim judicavi me scire aliquid inter vos, nisi Jesum Christum, et hunc crucifixum. ³ Et ego in infirmitate, et timore, et tremore multo fui apud vos : ⁴ et sermo meus,

et prædicatio mea non in persuasilibus humanæ sapientiae verbis, sed in ostensione spiritus et virtutis : ⁵ ut fides vestra non sit in sapientia hominum, sed in virtute Dei.

⁶ Sapientiam autem loquimur inter perfectos : sapientiam vero non hujus sæculi, neque principum hujus sæculi, qui destruuntur : ⁷ sed loquimur Dei sapientiam in mysterio, quæ abscondita est, quam prædestinavit Deus ante sæcula in gloriam nostram, ⁸ quam nemo principum hujus sæculi cognovit : si enim cognovissent, numquam Dominum gloriæ crucifixissent. ⁹ Sed sicut scriptum est : Quod oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit, quæ præparavit Deus iis qui diligunt illum : ¹⁰ nobis autem revelavit Deus per Spiritum suum : Spiritus enim omnia scrutatur, etiam profunda Dei. ¹¹ Quis enim hominum scit quæ sunt hominis, nisi spiritus hominis, qui in ipso est ? ita et quæ Dei sunt, nemo cognovit, nisi Spiritus Dei. ¹² Nos autem non spiritum hujus mundi accepimus, sed Spiritum qui ex Deo est, ut sciamus quæ a Deo donata sunt nobis : ¹³ quæ et loquimur non in doctis humanæ sapientiae verbis, sed in doctrina Spiritus, spiritualibus spiritualia comparantes. ¹⁴ Animalis autem homo non percipit ea quæ sunt Spiritus Dei : stultitia enim est illi, et non potest intelligere : quia spiritualiter examinatur. ¹⁵ Spiritualis autem judicat omnia : et ipse a nemine judicatur. ¹⁶ Quis enim cognovit sensum Domini, qui instruat eum ? nos autem sensum Christi habemus.

3 Et ego, fratres, non potui vobis loqui quasi spiritualibus, sed quasi carnalibus. Tamquam parvulis in Christo, ² lac vobis potum dedi, non escam : nondum enim poteratis : sed nec nunc quidem potestis : adhuc enim carnales estis. ³ Cum enim sit inter vos zelus, et contentio : nonne carnales estis, et secundum hominem ambulatis ? ⁴ Cum enim quis dicat : Ego quidem sum Pauli ; alius autem : Ego Apollo : nonne homines estis ?

Quid igitur est Apollo ? quid vero Paulus ? ⁵ ministri ejus, cui credidistis, ut unicuique sicut Dominus dedit. ⁶ Ego plantavi, Apollo rigavit : sed Deus incrementum dedit. ⁷ Itaque neque qui plantat est aliquid, neque qui rigat : sed qui incrementum dat, Deus. ⁸ Qui autem plantat, et qui rigat, unum sunt. Unusquisque autem propriam mercedem accipiet, secundum suum laborem. ⁹ Dei enim sumus adjutores : Dei agricultura estis, Dei aedificatio estis. ¹⁰ Secundum gratiam Dei, quæ data est mihi, ut sapiens architectus fundamentum posui : alius autem superaedificat. Unusquisque autem videat quomodo superaedificet. ¹¹ Fundamentum enim aliud nemo potest ponere præter id quod positum est, quod est Christus Jesus. ¹² Si quis autem superaedificat super fundamentum hoc, aurum, argentum, lapides pretiosos, ligna, fœnum, stipulam, ¹³ uniuscujusque opus manifestum erit : dies enim Domini declarabit, quia in igne revelabitur : et uniuscujusque opus quale sit, ignis probabit. ¹⁴ Si cuius opus manserit quod superaedificavit, mercedem accipiet. ¹⁵ Si cuius opus arserit, detrimentum patietur : ipse autem salvus erit, sic tamen quasi per ignem. ¹⁶ Nescitis quia templum Dei estis, et Spiritus Dei habitat in vobis ? ¹⁷ Si quis autem templum Dei violaverit, disperdet illum Deus. Templum enim Dei sanctum est, quod estis vos.

¹⁸ Nemo se seducat : si quis videtur inter vos sapiens esse in hoc sæculo, stultus fiat ut sit sapiens. ¹⁹ Sapientia enim hujus mundi, stultitia est apud Deum. Scriptum est enim : Comprehendam sapientes in astutia eorum. ²⁰ Et iterum : Dominus novit cogitationes sapientium quoniam vanæ sunt. ²¹ Nemo itaque glorietur in hominibus. ²² Omnia enim vestra sunt, sive Paulus, sive

Apollo, sive Cephas, sive mundus, sive vita, sive mors, sive praesentia, sive futura : omnia enim vestra sunt :²³ vos autem Christi : Christus autem Dei.

4 Sic nos existimet homo ut ministros Christi, et dispensatores mysteriorum Dei.² Hic jam queritur inter dispensatores ut fidelis quis inveniatur.³ Mihi autem pro minimo est ut a vobis judicer, aut ab humano die : sed neque meipsum judico.⁴ Nihil enim mihi conscius sum, sed non in hoc justificatus sum : qui autem judicat me, Dominus est.⁵ Itaque nolite ante tempus judicare, quoadusque veniat Dominus : qui et illuminabit abscondita tenebrarum, et manifestabit consilia cordium : et tunc laus erit unicuique a Deo.⁶ Haec autem, fratres, transfiguravi in me et Apollo, propter vos : ut in nobis discatis, ne supra quam scriptum est, unus adversus alterum infletur pro alio.⁷ Quis enim te discernit ? quid autem habes quod non accepisti ? si autem accepisti, quid gloriaris quasi non acceperis ?

⁸ Jam saturati estis, jam divites facti estis : sine nobis regnatis : et utinam regnetis, ut et nos vobiscum regnemus.⁹ Puto enim quod Deus nos Apostolos novissimos ostendit, tamquam morti destinatos : quia spectaculum facti sumus mundo, et angelis, et hominibus.¹⁰ Nos stulti propter Christum, vos autem prudentes in Christo : nos infirmi, vos autem fortes : vos nobiles, nos autem ignobiles.¹¹ Usque in hanc horam et esurimus, et sitimus, et nudi sumus, et colaphis caedimur, et instabiles sumus,¹² et laboramus operantes manibus nostris : maledicimur, et benedicimus : persecutionem patimur, et sustinemus :¹³ blasphemamur, et obsecramus : tamquam purgamenta hujus mundi facti sumus, omnium peripsema usque adhuc.

¹⁴ Non ut confundam vos, haec scribo, sed ut filios meos carissimos moneo.¹⁵ Nam si decem millia paedagogorum habeatis in Christo, sed non multos patres. Nam in Christo Jesu per Evangelium ego vos genui.¹⁶ Rogo ergo vos, imitatores mei estote, sicut et ego Christi.¹⁷ Ideo misi ad vos Timotheum, qui est filius meus carissimus, et fidelis in Domino : qui vos commonefaciet vias meas, quae sunt in Christo Jesu, sicut ubique in omni ecclesia doceo.¹⁸ Tamquam non venturus sim ad vos, sic inflati sunt quidam.¹⁹ Veniam autem ad vos cito, si Dominus voluerit : et cognoscam non sermonem eorum qui inflati sunt, sed virtutem.²⁰ Non enim in sermone est regnum Dei, sed in virtute.²¹ Quid vultis ? in virga veniam ad vos, an in caritate, et spiritu mansuetudinis ?

5 Omnino auditur inter vos fornicatio, et talis fornicatio, qualis nec inter gentes, ita ut uxorem patris sui aliquis habeat.² Et vos inflati estis : et non magis luctum habuistis ut tollatur de medio vestrum qui hoc opus fecit.³ Ego quidem absens corpore, praesens autem spiritu, jam judicavi ut praesens eum, qui sic operatus est,⁴ in nomine Domini nostri Jesu Christi, congregatis vobis et meo spiritu, cum virtute Domini nostri Jesu,⁵ tradere hujusmodi Satanæ in interitum carnis, ut spiritus salvus sit in die Domini nostri Jesu Christi.

⁶ Non est bona gloriatio vestra. Nescitis quia modicum fermentum totam massam corrumpit ?⁷ Expurgate vetus fermentum, ut sitis nova conspersio, sicut estis azymi. Etenim Pascha nostrum immolatus est Christus.⁸ Itaque epulemur : non in fermento veteri, neque in fermento malitiæ et nequitiae : sed in azymis sinceritatis et veritatis.⁹ Scripsi in epistola : Ne commisceamini fornicariis :¹⁰ non utique fornicariis hujus mundi, aut avaris, aut rapacibus, aut idolis servientibus : alioquin debueratis de hoc mundo exiisse.¹¹ Nunc autem scripsi vobis non commisceri : si is qui frater nominatur, est fornicator,

aut avarus, aut idolis serviens, aut maledicus, aut ebriosus, aut rapax, cum ejusmodi nec cibum sumere.¹² Quid enim mihi de iis qui foris sunt, judicare? nonne de iis qui intus sunt, vos judicatis?¹³ nam eos qui foris sunt, Deus judicabit. Auferte malum ex vobis ipsis.

6 Audent aliquis vestrum habens negotium adversus alterum, judicari apud iniquos, et non apud sanctos?² an nescitis quoniam sancti de hoc mundo judicabunt? et si in vobis judicabitur mundus, indigni estis qui de minimis judicetis?³ Nescitis quoniam angelos judicabimus? quanto magis saecularia?⁴ Saecularia igitur judicia si habueritis: contemptibles, qui sunt in ecclesia, illos constituite ad judicandum.⁵ Ad verecundiam vestram dico. Sic non est inter vos sapiens quisquam, qui possit judicare inter fratrem suum?⁶ Sed frater cum fratre judicio contendit: et hoc apud infideles?⁷ Jam quidem omnino delictum est in vobis, quod judicia habetis inter vos. Quare non magis injuriam accipitis? quare non magis fraudem patimini?⁸ Sed vos injuriam facitis, et fraudatis: et hoc fratribus.

⁹ An nescitis quia iniqui regnum Dei non possidebunt? Nolite errare: neque fornicarii, neque idolis servientes, neque adulteri,¹⁰ neque molles, neque masculorum concubitores, neque fures, neque avari, neque ebriosi, neque maledici, neque rapaces regnum Dei possidebunt.¹¹ Et haec quidam fuistis: sed abluti estis, sed sanctificati estis, sed justificati estis in nomine Domini nostri Jesu Christi, et in Spiritu Dei nostri.¹² Omnia mihi licent, sed non omnia expedient: omnia mihi licent, sed ego sub nullis redigar potestate.¹³ Esca ventri, et venter escis: Deus autem et hunc et has destruet: corpus autem non fornicationi, sed Domino: et Dominus corpori.¹⁴ Deus vero et Dominum suscitavit: et nos suscitabit per virtutem suam.¹⁵ Nescitis quoniam corpora vestra membra sunt Christi? Tollens ergo membra Christi, faciam membra meretricis? Absit.¹⁶ An nescitis quoniam qui adhaeret meretrici, unum corpus efficitur? Erunt enim (inquit) duo in carne una.¹⁷ Qui autem adhaeret Domino, unus spiritus est.¹⁸ Fugite fornicationem. Omne peccatum, quodcumque fecerit homo, extra corpus est: qui autem fornicatur, in corpus suum peccat.¹⁹ An nescitis quoniam membra vestra, templum sunt Spiritus Sancti, qui in vobis est, quem habetis a Deo, et non estis vestri?²⁰ Empti enim estis pretio magno. Glorificate, et portate Deum in corpore vestro.

7 De quibus autem scripsistis mihi: Bonum est homini mulierem non tangere:² propter fornicationem autem unusquisque suam uxorem habeat, et unaquaque suum virum habeat.³ Uxori vir debitum reddat: similiter autem et uxor viro.⁴ Mulier sui corporis potestatem non habet, sed vir. Similiter autem et vir sui corporis potestatem non habet, sed mulier.⁵ Nolite fraudare invicem, nisi forte ex consensu ad tempus, ut vacetis orationi: et iterum revertimini in id ipsum, ne tentet vos Satanas propter incontinentiam vestram.⁶ Hoc autem dico secundum indulgentiam, non secundum imperium.⁷ Volo enim omnes vos esse sicut me ipsum: sed unusquisque proprium donum habet ex Deo: alius quidem sic, alius vero sic.⁸ Dico autem non nuptis, et viduis: bonum est illis si sic permaneant, sicut et ego.⁹ Quod si non se continent, nubant. Melius est enim nubere, quam uri.

¹⁰ Iis autem qui matrimonio juncti sunt, praeципio non ego, sed Dominus, uxorem a viro non discedere:¹¹ quod si discesserit, manere innuptam, aut viro suo reconciliari. Et vir uxorem non dimittat.

¹² Nam ceteris ego dico, non Dominus. Si quis frater uxorem habet infidelem, et hæc consentit habitare cum illo, non dimittat illam. ¹³ Et si qua mulier fidelis habet virum infidelem, et hic consentit habitare cum illa, non dimittat virum : ¹⁴ sanctificatus est enim vir infidelis per mulierem fidelem, et sanctificata est mulier infidelis per virum fidelem : alioquin filii vestri immundi essent, nunc autem sancti sunt. ¹⁵ Quod si infidelis discedit, discedat : non enim servituti subjectus est frater, aut soror in hujusmodi : in pace autem vocavit nos Deus. ¹⁶ Unde enim scis mulier, si virum salvum facies ? aut unde scis vir, si mulierem salvam facies ?

¹⁷ Nisi unicuique sicut divisit Dominus, unumquemque sicut vocavit Deus, ita ambulet, et sicut in omnibus ecclesiis doceo. ¹⁸ Circumcisus aliquis vocatus est ? non adducat præputium. In præputio aliquis vocatus est ? non circumcidatur. ¹⁹ Circumcisio nihil est, et præputium nihil est : sed observatio mandatorum Dei. ²⁰ Unusquisque in qua vocatione vocatus est, in ea permaneat. ²¹ Servus vocatus es ? non sit tibi curæ : sed et si potes fieri liber, magis utere. ²² Qui enim in Domino vocatus est servus, libertus est Domini : similiter qui liber vocatus est, servus est Christi. ²³ Pretio empti estis : nolite fieri servi hominum. ²⁴ Unusquisque in quo vocatus est, fratres, in hoc permaneat apud Deum.

²⁵ De virginibus autem præceptum Domini non habeo : consilium autem do, tamquam misericordiam consecutus a Domino, ut sim fidelis. ²⁶ Existimo ergo hoc bonum esse propter instantem necessitatem, quoniam bonum est homini sic esse. ²⁷ Alligatus es uxori ? noli querere solutionem. Solutus es ab uxore ? noli querere uxorem. ²⁸ Si autem acceperis uxorem, non peccasti. Et si nupserit virgo, non peccavit : tribulationem tamen carnis habebunt hujusmodi. Ego autem vobis parco. ²⁹ Hoc itaque dico, fratres : tempus breve est : reliquum est, ut et qui habent uxores, tamquam non habentes sint : ³⁰ et qui flent, tamquam non flentes : et qui gaudent, tamquam non gaudentes : et qui emunt, tamquam non possidentes : ³¹ et qui utuntur hoc mundo, tamquam non utantur : præterit enim figura hujus mundi. ³² Volo autem vos sine sollicitudine esse. Qui sine uxore est, sollicitus est quæ Domini sunt, quomodo placeat Deo. ³³ Qui autem cum uxore est, sollicitus est quæ sunt mundi, quomodo placeat uxori, et divisus est. ³⁴ Et mulier innupta, et virgo, cogitat quæ Domini sunt, ut sit sancta corpore, et spiritu. Quæ autem nupta est, cogitat quæ sunt mundi, quomodo placeat viro. ³⁵ Porro hoc ad utilitatem vestram dico : non ut laqueum vobis injiciam, sed ad id, quod honestum est, et quod facultatem præbeat sine impedimento Dominum obsecrandi. ³⁶ Si quis autem turpem se videri existimat super virgine sua, quod sit superadulta, et ita oportet fieri : quod vult faciat : non peccat, si nubat. ³⁷ Nam qui statuit in corde suo firmus, non habens necessitatem, potestatem autem habens suæ voluntatis, et hoc judicavit in corde suo, servare virginem suam, bene facit. ³⁸ Igitur et qui matrimonio jungit virginem suam, bene facit : et qui non jungit, melius facit. ³⁹ Mulier alligata est legi quanto tempore vir ejus vivit, quod si dormierit vir ejus, liberata est : cui vult nubat, tantum in Domino. ⁴⁰ Beator autem erit si sic permanserit secundum meum consilium : puto autem quod et ego Spiritum Dei habeam.

8 De iis autem quæ idolis sacrificantur, scimus quia omnes scientiam habemus. Scientia inflat, caritas vero ædificat. ² Si quis autem se existimat scire aliquid, nondum cognovit quemadmodum oporteat eum scire. ³ Si quis autem

diligit Deum, hic cognitus est ab eo.⁴ De escis autem quæ idolis immolantur, scimus quia nihil est idolum in mundo, et quod nullus est Deus, nisi unus.⁵ Nam etsi sunt qui dicantur dii sive in cælo, sive in terra (siquidem sunt di multi, et domini multi) :⁶ nobis tamen unus est Deus, Pater, ex quo omnia, et nos in illum : et unus Dominus Jesus Christus, per quem omnia, et nos per ipsum.⁷ Sed non in omnibus est scientia. Quidam autem cum conscientia usque nunc idoli, quasi idolothytum manducant : et conscientia ipsorum cum sit infirma, polluitur.⁸ Esca autem nos non commendat Deo. Neque enim si manducaverimus, abundabimus : neque si non manducaverimus, deficiemus.⁹ Videte autem ne forte hæc licentia vestra offendiculum fiat infirmis.¹⁰ Si enim quis viderit eum, qui habet scientiam, in idolio recumbentem : nonne conscientia ejus, cum sit infirma, aëdificabitur ad manducandum idolothyta ?¹¹ Et peribit infirmus in tua scientia, frater, propter quem Christus mortuus est ?¹² Sic autem peccantes in fratres, et percutientes conscientiam eorum infirmam, in Christum peccatis.¹³ Quapropter si esca scandalizat fratrem meum, non manducabo carnem in æternum, ne fratrem meum scandalizem.

9 Non sum liber ? non sum Apostolus ? nonne Christum Jesum Dominum nostrum vidi ? nonne opus meum vos estis in Domino ?² Et si aliis non sum Apostolus, sed tamen vobis sum : nam signaculum apostolatus mei vos estis in Domino.³ Mea defensio apud eos qui me interrogant, hæc est :⁴ Numquid non habemus potestatem manducandi et bibendi ?⁵ numquid non habemus potestatem mulierem sororem circumducendi sicut et ceteri Apostoli, et fratres Domini, et Cephas ?⁶ aut ego solus, et Barnabas, non habemus potestatem hoc operandi ?⁷ Quis militat suis stipendiis umquam ? quis plantat vineam, et de fructu ejus non edit ? quis pascit gregem, et de lacte gregis non manducat ?⁸ Numquid secundum hominem hæc dico ? an et lex hæc non dicit ?⁹ Scriptum est enim in lege Moysi : Non alligabis os bovi trituranter. Numquid de bobus cura est Deo ?¹⁰ an propter nos utique hoc dicit ? Nam propter nos scripta sunt : quoniam debet in spe qui arat, arare : et qui triturat, in spe fructus percipiendi.¹¹ Si nos vobis spiritualia seminavimus, magnum est si nos carnalia vestra metamus ?¹² Si alii potestatis vestræ participes sunt, quare non potius nos ? Sed non usi sumus hac potestate : sed omnia sustinemus, ne quod offendiculum demus Evangelio Christi.¹³ Nescitis quoniam qui in sacrario operantur quæ de sacrario sunt, edunt : et qui altari deserviunt, cum altari participant ?¹⁴ Ita et Dominus ordinavit iis qui Evangelium annuntiant, de Evangelio vivere.¹⁵ Ego autem nullo horum usus sum. Non autem scripsi hæc ut ita fiant in me : bonum est enim mihi magis mori, quam ut gloriam meam quis evacuet.¹⁶ Nam si evangelizavero, non est mihi gloria : necessitas enim mihi incumbit : væ enim mihi est, si non evangelizavero.¹⁷ Si enim volens hoc ago, mercedem habeo : si autem invitus, dispensatio mihi credita est.¹⁸ Quæ est ergo merces mea ? ut Evangelium prædicans, sine sumptu ponam Evangelium, ut non abutar potestate mea in Evangelio.

¹⁹ Nam cum liber essem ex omnibus, omnium me servum feci, ut plures lucrifacerem.²⁰ Et factus sum Judæis tamquam Judæus, ut Judæos lucrarer :²¹ iis qui sub lege sunt, quasi sub lege essem (cum ipse non essem sub lege) ut eos qui sub lege erant, lucrifacerem : iis qui sine lege erant, tamquam sine lege essem (cum sine lege Dei non essem : sed in lege essem Christi) ut lucrifacerem eos qui sine lege erant.²² Factus sum infirmis infirmus, ut infirmos lucrifacerem. Omnibus omnia factus sum, ut omnes facerem salvos.²³ Omnia

autem facio propter Evangelium : ut particeps ejus efficiar. ²⁴ Nescitis quod ii qui in stadio currunt, omnes quidem currunt, sed unus accipit bravium ? Sic currite ut comprehendatis. ²⁵ Omnis autem qui in agone contendit, ab omnibus se abstinet, et illi quidem ut corruptibilem coronam accipient : nos autem incorruptam. ²⁶ Ego igitur sic curro, non quasi in incertum : sic pugno, non quasi aërem verberans : ²⁷ sed castigo corpus meum, et in servitatem redigo : ne forte cum aliis prædicaverim, ipse reprobus efficiar.

10 Nolo enim vos ignorare fratres, quoniam patres nostri omnes sub nube fuerunt, et omnes mare transierunt, ² et omnes in Moyse baptizati sunt in nube, et in mari : ³ et omnes eamdem escam spiritalem manducaverunt, ⁴ et omnes eumdem potum spiritalem biberunt (bibeant autem de spiritali, consequente eos, petra : petra autem erat Christus) : ⁵ sed non in pluribus eorum beneplacitum est Deo : nam prostrati sunt in deserto. ⁶ Hæc autem in figura facta sunt nostri, ut non simus concupiscentes malorum, sicut et illi concupierunt. ⁷ Neque idololatræ efficiamini, sicut quidam ex ipsis : quemadmodum scriptum est : Sedit populus manducare, et bibere, et surrexerunt ludere. ⁸ Neque fornicemur, sicut quidam ex ipsis fornicati sunt, et ceciderunt una die viginti tria millia. ⁹ Neque tentemus Christum, sicut quidam eorum tentaverunt, et a serpentibus perierunt. ¹⁰ Neque murmuraveritis, sicut quidam eorum murmuraverunt, et perierunt ab exterminatore. ¹¹ Hæc autem omnia in figura contingebant illis : scripta sunt autem ad correptionem nostram, in quos fines sæculorum devenerunt. ¹² Itaque qui se existimat stare, videat ne cadat. ¹³ Tentatio vos non apprehendat nisi humana : fidelis autem Deus est, qui non patietur vos tentari supra id quod potestis, sed faciet etiam cum tentatione proventum ut possitis sustinere.

¹⁴ Propter quod, carissimi mihi, fugite ab idolorum cultura : ¹⁵ ut prudentibus loquor, vos ipsi judicate quod dico. ¹⁶ Calix benedictionis, cui benedicimus, nonne communicatio sanguinis Christi est ? et panis quem frangimus, nonne participatio corporis Domini est ? ¹⁷ Quoniam unus panis, unum corpus multi sumus, omnes qui de uno pane participamus. ¹⁸ Videte Israël secundum carnem : nonne qui edunt hostias, participes sunt altaris ? ¹⁹ Quid ergo ? dico quod idolis immolatum sit aliquid ? aut quod idolum, sit aliquid ? ²⁰ Sed quæ immolant gentes, dæmoniis immolant, et non Deo. Nolo autem vos socios fieri dæmoniorum : ²¹ non potestis calicem Domini bibere, et calicem dæmoniorum ; non potestis mensæ Domini participes esse, et mensæ dæmoniorum. ²² An æmulamur Dominum ? numquid fortiores illo sumus ? Omnia mihi licent, sed non omnia expedient. ²³ Omnia mihi licent, sed non omnia ædificat.

²⁴ Nemo quod suum est querat, sed quod alterius. ²⁵ Omne quod in macello venit, manducate, nihil interrogantes propter conscientiam. ²⁶ Domini est terra, et plenitudo ejus. ²⁷ Si quis vocat vos infidelium, et vultis ire : omne quod vobis apponitur, manducate, nihil interrogantes propter conscientiam. ²⁸ Si quis autem dixerit : Hoc immolatum est idolis : nolite manducare propter illum qui indicavit, et propter conscientiam : ²⁹ conscientiam autem dico non tuam, sed alterius. Ut quid enim libertas mea judicatur ab aliena conscientia ? ³⁰ Si ego cum gratia participo, quid blasphemor pro eo quod gratias ago ? ³¹ Sive ergo manducatis, sive bibitis, sive aliud quid facitis : omnia in gloriam Dei facite. ³² Sine offensione estote Judæis, et gentibus, et ecclesiæ Dei : ³³ si-

cut et ego per omnia omnibus placebo, non quærens quod mihi utile est, sed quod multis : ut salvi fiant.

11 Imitatores mei estote, sicut et ego Christi. ² Laudo autem vos fratres quod per omnia mei memores estis : et sicut tradidi vobis, præcepta mea tenetis. ³ Volo autem vos scire quod omnis viri caput, Christus est : caput autem mulieris, vir : caput vero Christi, Deus. ⁴ Omnis vir orans, aut prophetans velato capite, deturpat caput suum. ⁵ Omnis autem mulier orans, aut prophetans non velato capite, deturpat caput suum : unum enim est ac si decalvetur. ⁶ Nam si non velatur mulier, tondeatur. Si vero turpe est mulieri tonderi, aut decalvari, velet caput suum. ⁷ Vir quidem non debet velare caput suum : quoniam imago et gloria Dei est, mulier autem gloria viri est. ⁸ Non enim vir ex muliere est, sed mulier ex viro. ⁹ Etenim non est creatus vir propter mulierem, sed mulier propter virum. ¹⁰ Ideo debet mulier potestatem habere supra caput propter angelos. ¹¹ Verumtamen neque vir sine muliere : neque mulier sine viro in Domino. ¹² Nam sicut mulier de viro, ita et vir per mulierem : omnia autem ex Deo. ¹³ Vos ipsi judicate : decet mulierem non velatam orare Deum ? ¹⁴ Nec ipsa natura docet vos, quod vir quidem si comam nutriat, ignominia est illi : ¹⁵ mulier vero si comam nutriat, gloria est illi : quoniam capilli pro velamine ei dati sunt. ¹⁶ Si quis autem videtur contentiosus esse : nos talem consuetudinem non habemus, neque ecclesia Dei.

¹⁷ Hoc autem præcipio : non laudans quod non in melius, sed in deterius convenitis. ¹⁸ Primum quidem convenientibus vobis in ecclesiam, audio scissuras esse inter vos, et ex parte credo. ¹⁹ Nam oportet et hæreses esse, ut et qui probati sunt, manifesti fiant in vobis. ²⁰ Convenientibus ergo vobis in unum, jam non est Dominicam cœnam manducare. ²¹ Unusquisque enim suam cœnam præsumit ad manducandum, et aliis quidem esurit, aliis autem ebrius est. ²² Numquid domos non habetis ad manducandum, et bibendum ? aut ecclesiam Dei contemnitis, et confunditis eos qui non habent ? Quid dicam vobis ? laudo vos ? in hoc non laudo. ²³ Ego enim accepi a Domino quod et tradidi vobis, quoniam Dominus Jesus in qua nocte tradebatur, accepit panem, ²⁴ et gratias agens fregit, et dixit : Accipite, et manducate : hoc est corpus meum, quod pro vobis tradetur : hoc facite in meam commemorationem. ²⁵ Similiter et calicem, postquam cœnavit, dicens : Hic calix novum testamentum est in meo sanguine : hoc facite quotiescumque bibetis, in meam commemorationem. ²⁶ Quotiescumque enim manducabitis panem hunc, et calicem bibetis, mortem Domini annuntiabitis donec veniat. ²⁷ Itaque quicumque manducaverit panem hunc, vel biberit calicem Domini indigne, reus erit corporis et sanguinis Domini. ²⁸ Probet autem seipsum homo : et sic de pane illo edat, et de calice bibat. ²⁹ Qui enim manducat et bibit indigne, judicium sibi manducat et bibit, non dijudicans corpus Domini. ³⁰ Ideo inter vos multi infirmi et imbecilles, et dormiunt multi. ³¹ Quod si nosmetipsos dijudicaremus, non utique judicaremur. ³² Dum judicamur autem, a Domino corripimur, ut non cum hoc mundo damnemur. ³³ Itaque fratres mei, cum convenientis ad manducandum, invicem exspectate. ³⁴ Si quis esurit, domi manducet, ut non in judicium conveniatis. Cetera autem, cum venero, disponam.

12 De spiritualibus autem, nolo vos ignorare fratres. ² Scitis quoniam cum gentes essetis, ad simulacra muta prout ducebamini eentes. ³ Ideo notum vobis facio, quod nemo in Spiritu Dei loquens, dicit anathema Jesu. Et

nemo potest dicere, Dominus Jesus, nisi in Spiritu Sancto.⁴ Divisiones vero gratiarum sunt, idem autem Spiritus :⁵ et divisiones ministracionum sunt, idem autem Dominus :⁶ et divisiones operationum sunt, idem vero Deus qui operatur omnia in omnibus.⁷ Unicuique autem datur manifestatio Spiritus ad utilitatem.⁸ Alii quidem per Spiritum datur sermo sapientiae : alii autem sermo scientiae secundum eumdem Spiritum :⁹ alteri fides in eodem Spiritu : alii gratia sanitatum in uno Spiritu :¹⁰ alii operatio virtutum, alii prophetia, alii discretio spirituum, alii genera linguarum, alii interpretatio sermonum.¹¹ Hæc autem omnia operantur unus atque idem Spiritus, dividens singulis prout vult.

¹² Sicut enim corpus unum est, et membra habet multa, omnia autem membra corporis cum sint multa, unum tamen corpus sunt : ita et Christus.¹³ Etenim in uno Spiritu omnes nos in unum corpus baptizati sumus, sive Judæi, sive gentiles, sive servi, sive liberi : et omnes in uno Spiritu potati sumus.¹⁴ Nam et corpus non est unum membrum, sed multa.¹⁵ Si dixerit pes : Quoniam non sum manus, non sum de corpore : num ideo non est de corpore ?¹⁶ Et si dixerit auris : Quoniam non sum oculus, non sum de corpore : num ideo est de corpore ?¹⁷ Si totum corpus oculus : ubi auditus ? Si totum auditus : ubi odoratus ?¹⁸ Nunc autem posuit Deus membra, unumquodque eorum in corpore sicut voluit.¹⁹ Quod si essent omnia unum membrum, ubi corpus ?²⁰ Nunc autem multa quidem membra, unum autem corpus.²¹ Non potest autem oculus dicere manui : Opera tua non indigeo : aut iterum caput pedibus : Non estis mihi necessarii.²² Sed multo magis quæ videntur membra corporis infirmiora esse, necessaria sunt :²³ et quæ putamus ignobiliora membra esse corporis, his honorem abundantiore circumdamus : et quæ in honesta sunt nostra, abundantiore honestatem habent.²⁴ Honestata autem nostra nullius genti : sed Deus temperavit corpus, ei cui deerat, abundantiore tribuendo honorem,²⁵ ut non sit schisma in corpore, sed ipsum pro invicem sollicita sint membra.²⁶ Et si quid patitur unum membrum, compatiuntur omnia membra : sive gloriatur unum membrum, congaudent omnia membra.

²⁷ Vos autem estis corpus Christi, et membra de membro.²⁸ Et quosdam quidem posuit Deus in ecclesia primum apostolos, secundo prophetas, exinde doctores, deinde virtutes, exinde gratias curationum, opitulationes, gubernationes, genera linguarum, interpretationes sermonum.²⁹ Numquid omnes apostoli ? numquid omnes prophetæ ? numquid omnes doctores ?³⁰ numquid omnes virtutes ? numquid omnes gratiam habent curationum ? numquid omnes linguis loquuntur ? numquid omnes interpretantur ?³¹ Æmulamini autem charismata meliora. Et adhuc excellentiorem viam vobis demonstro.

13 Si linguis hominum loquar, et angelorum, caritatem autem non habeam, factus sum velut æs sonans, aut cymbalum tinniens.² Et si habuero prophetiam, et noverim mysteria omnia, et omnem scientiam : et si habuero omnem fidem ita ut montes transferam, caritatem autem non habuero, nihil sum.³ Et si distribuero in cibos pauperum omnes facultates meas, et si tradidero corpus meum ita ut ardeam, caritatem autem non habuero, nihil mihi prodest.

⁴ Caritas patiens est, benigna est. Caritas non æmulatur, non agit perperam, non inflatur,⁵ non est ambitiosa, non querit quæ sua sunt, non irritatur,

non cogitat malum, ⁶ non gaudet super iniuitate, congaudet autem veritati :
⁷ omnia suffert, omnia credit, omnia sperat, omnia sustinet.

⁸ Caritas numquam excidit : sive prophetiae evacuabuntur, sive linguæ cessabunt, sive scientia destruetur. ⁹ Ex parte enim cognoscimus, et ex parte prophetamus. ¹⁰ Cum autem venerit quod perfectum est, evacuabitur quod ex parte est. ¹¹ Cum essem parvulus, loquebar ut parvulus, sapiebam ut parvulus, cogitabam ut parvulus. Quando autem factus sum vir, evacuavi quæ erant parvuli. ¹² Videmus nunc per speculum in ænigmate : tunc autem facie ad faciem. Nunc cognosco ex parte : tunc autem cognoscam sicut et cognitus sum. ¹³ Nunc autem manent fides, spes, caritas, tria hæc : major autem horum est caritas.

14 Sectamini caritatem, æmulamini spiritualia : magis autem ut prophetetis. ² Qui enim loquitur lingua, non hominibus loquitur, sed Deo : nemo enim audit. Spiritu autem loquitur mysteria. ³ Nam qui prophetat, hominibus loquitur ad ædificationem, et exhortationem, et consolationem. ⁴ Qui loquitur lingua, semetipsum ædificat : qui autem prophetat, ecclesiam Dei ædificat. ⁵ Volo autem omnes vos loqui linguis : magis autem prophetare. Nam major est qui prophetat, quam qui loquitur linguis ; nisi forte interpretetur ut ecclesia ædificationem accipiat. ⁶ Nunc autem, fratres, si venero ad vos linguis loquens : quid vobis prodero, nisi vobis loquar aut in revelatione, aut in scientia, aut in prophetia, aut in doctrina ? ⁷ Tamen quæ sine anima sunt vocem dantia, sive tibia, sive cithara ; nisi distinctionem sonituum dederint, quomodo scietur id quod canitur, aut quod citharizatur ? ⁸ Etenim si incertam vocem det tuba, quis parabit se ad bellum ? ⁹ Ita et vos per linguam nisi manifestum sermonem dederitis : quomodo scietur id quod dicitur ? eritis enim in aëra loquentes. ¹⁰ Tam multa, ut puta genera linguarum sunt in hoc mundo : et nihil sine voce est. ¹¹ Si ergo nesciero virtutem vocis, ero ei, cui loquor, barbarus : et qui loquitur, mihi barbarus. ¹² Sic et vos, quoniam æmulatores estis spirituum, ad ædificationem ecclesiæ querite ut abundetis. ¹³ Et ideo qui loquitur lingua, oret ut interpretetur. ¹⁴ Nam si orem lingua, spiritus meus orat, mens autem mea sine fructu est. ¹⁵ Quid ergo est ? Orabo spiritu, orabo et mente : psallam spiritu, psallam et mente. ¹⁶ Ceterum si benedixeris spiritu, qui supplet locum idiotæ, quomodo dicet : Amen, super tuam benedictionem ? quoniam quid dicas, nescit. ¹⁷ Nam tu quidem bene gratias agis, sed alter non ædificatur. ¹⁸ Gratias ago Deo meo, quod omnium vestrum lingua loquor. ¹⁹ Sed in ecclesia volo quinque verba sensu meo loqui, ut et alios instruam : quam decem millia verborum in lingua. ²⁰ Fratres, nolite pueri effici sensibus, sed malitia parvuli estote : sensibus autem perfecti estote. ²¹ In lege scriptum est : Quoniam in aliis linguis et labiis aliis loquar populo huic : et nec sic exaudient me, dicit Dominus. ²² Itaque linguae in signum sunt non fidelibus, sed infidelibus : prophetiae autem non infidelibus, sed fidelibus. ²³ Si ergo conveniat universa ecclesia in unum, et omnes linguis loquantur, intrent autem idiotæ, aut infideles : nonne dicent quod insanitis ? ²⁴ Si autem omnes prophetent, intret autem quis infidelis, vel idiota, convincitur ab omnibus, dijudicatur ab omnibus : ²⁵ occulta cordis ejus manifesta fiunt : et ita cadens in faciem adorabit Deum, pronuntians quod vere Deus in vobis sit.

²⁶ Quid ergo est, fratres ? Cum convenitis, unusquisque vestrum psalmum habet, doctrinam habet, apocalypsim habet, linguam habet, interpretationem

habet : omnia ad ædificationem fiant.²⁷ Sive lingua quis loquitur, secundum duos, aut ut multum tres, et per partes, et unus interpretatur.²⁸ Si autem non fuerit interpres, taceat in ecclesia : sibi autem loquatur, et Deo.²⁹ Prophetæ autem duo, aut tres dicant, et ceteri dijudicent.³⁰ Quod si alii revelatum fuerit sedenti, prior taceat.³¹ Potestis enim omnes per singulos prophetare : ut omnes discant, et omnes exhortentur :³² et spiritus prophetarum prophetis subjecti sunt.³³ Non enim est dissensionis Deus, sed pacis : sicut et in omnibus ecclesiis sanctorum doceo.³⁴ Mulieres in ecclesiis taceant, non enim permittitur eis loqui, sed subditas esse, sicut et lex dicit.³⁵ Si quid autem volunt discere, domi viros suos interrogent. Turpe est enim mulieri loqui in ecclesia.³⁶ An a vobis verbum Dei processit ? aut in vos solos pervenit ?³⁷ Si quis videtur propheta esse, aut spiritualis, cognoscat quæ scribo vobis, quia Domini sunt mandata.³⁸ Si quis autem ignorat, ignorabitur.³⁹ Itaque fratres æmulamini prophetare : et loqui linguis nolite prohibere.⁴⁰ Omnia autem honeste, et secundum ordinem fiant.

15 Notum autem vobis facio, fratres, Evangelium, quod prædicavi vobis, quod et accepistis, in quo et statis,² per quod et salvamini : qua ratione prædicaverim vobis, si tenetis, nisi frustra credidistis.³ Tradidi enim vobis in primis quod et accepi : quoniam Christus mortuus est pro peccatis nostris secundum Scripturas :⁴ et quia sepultus est, et quia resurrexit tertia die secundum Scripturas :⁵ et quia visus est Cephæ, et post hoc undecim :⁶ deinde visus est plus quam quingentis fratribus simul : ex quibus multi manent usque adhuc, quidam autem dormierunt :⁷ deinde visus est Jacobo, deinde Apostolis omnibus :⁸ novissime autem omnium tamquam abortivo, visus est et mihi.⁹ Ego enim sum minimus Apostolorum, qui non sum dignus vocari Apostolus, quoniam persecutus sum ecclesiam Dei.¹⁰ Gratia autem Dei sum id quod sum, et gratia ejus in me vacua non fuit, sed abundantius illis omnibus laboravi : non ego autem, sed gratia Dei mecum :¹¹ sive enim ego, sive illi : sic prædicamus, et sic credidistis.

¹² Si autem Christus prædicatur quod resurrexit a mortuis, quomodo quidam dicunt in vobis, quoniam resurrectio mortuorum non est ?¹³ Si autem resurrectio mortuorum non est : neque Christus resurrexit.¹⁴ Si autem Christus non resurrexit, inanis est ergo prædicatio nostra, inanis est et fides vestra :¹⁵ invenimus autem et falsi testes Dei : quoniam testimonium diximus adversus Deum quod suscitaverit Christum, quem non suscitavit, si mortui non resurgunt.¹⁶ Nam si mortui non resurgunt, neque Christus resurrexit.¹⁷ Quod si Christus non resurrexit, vana est fides vestra : adhuc enim estis in peccatis vestris.¹⁸ Ergo et qui dormierunt in Christo, perierunt.¹⁹ Si in hac vita tantum in Christo sperantes sumus, miserabiliores sumus omnibus hominibus.

²⁰ Nunc autem Christus resurrexit a mortuis primitiæ dormientium,²¹ quoniam quidem per hominem mors, et per hominem resurrectio mortuorum.²² Et sicut in Adam omnes moriuntur, ita et in Christo omnes vivificantur.²³ Unusquisque autem in suo ordine, primitiæ Christus : deinde ii qui sunt Christi, qui in adventu ejus crediderunt.²⁴ Deinde finis : cum tradiderit regnum Deo et Patri, cum evacuaverit omnem principatum, et potestatem, et virtutem.²⁵ Oportet autem illum regnare donec ponat omnes inimicos sub pedibus ejus.²⁶ Novissima autem inimica destruetur mors : omnia enim subjecit pedibus ejus. Cum autem dicat :²⁷ Omnia subjecta sunt ei, sine dubio præter eum qui subjecit ei omnia.²⁸ Cum autem subjecta fuerint illi omnia :

tunc et ipse Filius subjectus erit ei, qui subjecit sibi omnia, ut sit Deus omnia in omnibus.²⁹ Alioquin quid facient qui baptizantur pro mortuis, si omnino mortui non resurgent ? ut quid et baptizantur pro illis ?³⁰ ut quid et nos periclitamur omni hora ?³¹ Quotidie morior per vestram gloriam, fratres, quam habeo in Christo Jesu Domino nostro.³² Si secundum hominem ad bestias pugnavi Ephesi, quid mihi prodest, si mortui non resurgent ? Manducemus, et bibamus, cras enim moriemur.³³ Nolite seduci : corrumpunt mores bonos colloquia mala.³⁴ Evigilate justi, et nolite peccare : ignorantiam enim Dei quidam habent, ad reverentiam vobis loquor.

³⁵ Sed dicet aliquis : Quomodo resurgent mortui ? qualive corpore venient ?³⁶ Insipiens, tu quod seminas non vivificatur, nisi prius moriatur :³⁷ et quod seminas, non corpus, quod futurum est, seminas, sed nudum granum, ut puta tritici, aut alicujus ceterorum.³⁸ Deus autem dat illi corpus sicut vult : ut unicuique seminum proprium corpus.³⁹ Non omnis caro, eadem caro : sed alia quidem hominum, alia vero pecorum, alia volucrum, alia autem pis- ciuum.⁴⁰ Et corpora cælestia, et corpora terrestria : sed alia quidem cælestium gloria, alia autem terrestrium.⁴¹ Alia claritas solis, alia claritas lunæ, et alia claritas stellarum. Stella enim a stella differt in claritate :⁴² sic et resurrectio mortuorum. Seminatur in corruptione, surget in incorruptione.⁴³ Seminatur in ignobilitate, surget in gloria : seminatur in infirmitate, surget in virtute :⁴⁴ seminatur corpus animale, surget corpus spiritale. Si est corpus animale, est et spiritale, sicut scriptum est :⁴⁵ Factus est primus homo Adam in animam viventem, novissimus Adam in spiritum vivificantem.⁴⁶ Sed non prius quod spiritale est, sed quod animale : deinde quod spiritale.⁴⁷ Primus homo de terra, terrenus : secundus homo de cælo, cælestis.⁴⁸ Qualis terrenus, tales et terreni : et qualis cælestis, tales et cælestes.⁴⁹ Igitur, sicut portavimus imaginem terreni, portemus et imaginem cælestis.

⁵⁰ Hoc autem dico, fratres : quia caro et sanguis regnum Dei possidere non possunt : neque corruptio incorruptelam possidebit.⁵¹ Ecce mysterium vobis dico : omnes quidem resurgemus, sed non omnes immutabimur.⁵² In momento, in ictu oculi, in novissima tuba : canet enim tuba, et mortui resurgent incorrupti : et nos immutabimur.⁵³ Oportet enim corruptibile hoc induere incorruptionem : et mortale hoc induere immortalitatem.⁵⁴ Cum autem mortale hoc induerit immortalitatem, tunc fiet sermo, qui scriptus est : Absorpta est mors in victoria.⁵⁵ Ubi est mors Victoria tua ? ubi est mors stimulus tuus ?⁵⁶ Stimulus autem mortis peccatum est : virtus vero peccati lex.⁵⁷ Deo autem gratias, qui dedit nobis victoriam per Dominum nostrum Jesum Christum.⁵⁸ Itaque fratres mei dilecti, stabiles estote, et immobiles : abundantes in opere Domini semper, scientes quod labor vester non est inanis in Domino.

16 De collectis autem, quæ fiunt in sanctos, sicut ordinavi ecclesiis Galatiæ, ita et vos facite.² Per unam sabbati unusquisque vestrum apud se seponat, recondens quod ei bene placuerit : ut non, cum venero, tunc collectæ fiant.³ Cum autem præsens fuero, quos probaveritis per epistolas, hos mittam perferre gratiam vestram in Jerusalem.⁴ Quod si dignum fuerit ut et ego eam, mecum ibunt.

⁵ Veniam autem ad vos, cum Macedoniam pertransiero : nam Macedonia pertransibo.⁶ Apud vos autem forsitan manebo, vel etiam hiemabo : ut vos me deducatis quocumque iero.⁷ Nolo enim vos modo in transitu videre, spero enim me aliquantulum temporis manere apud vos, si Dominus per-

AD CORINTHIOS I

miserit.⁸ Permanebo autem Ephesi usque ad Pentecosten.⁹ Ostium enim mihi apertum est magnum, et evidens : et adversarii multi.

¹⁰ Si autem venerit Timotheus, videte ut sine timore sit apud vos : opus enim Domini operatur, sicut et ego. ¹¹ Ne quis ergo illum spernat : deducite autem illum in pace, ut veniat ad me : exspecto enim illum cum fratribus. ¹² De Apollo autem fratre vobis notum facio, quoniam multum rogavi eum ut veniret ad vos cum fratribus : et utique non fuit voluntas ut nunc veniret : veniet autem, cum ei vacuum fuerit. ¹³ Vigilate, state in fide, viriliter agite, et confortamini. ¹⁴ Omnia vestra in caritate fiant. ¹⁵ Obsecro autem vos fratres, nostis domum Stephanæ, et Fortunati, et Achaici : quoniam sunt primitiae Achaiæ, et in ministerium sanctorum ordinaverunt seipso : ¹⁶ ut et vos subditi sitis ejusmodi, et omni cooperanti, et laboranti. ¹⁷ Gaudeo autem in præsentia Stephanæ, et Fortunati, et Achaici : quoniam id, quod vobis deerat, ipsi suppleverunt : ¹⁸ refecerunt enim et meum spiritum, et vestrum. Cognoscite ergo qui hujusmodi sunt.

¹⁹ Salutant vos ecclesiæ Asiæ. Salutant vos in Domino multum, Aquila et Priscilla cum domestica sua ecclesia : apud quos et hospitor. ²⁰ Salutant vos omnes fratres. Salute invicem in osculo sancto. ²¹ Salutatio, mea manu Pauli. ²² Si quis non amat Dominum nostrum Jesum Christum, sit anathema, Maran Atha. ²³ Gratia Domini nostri Jesu Christi vobiscum. ²⁴ Caritas mea cum omnibus vobis in Christo Jesu. Amen.